

Fővárosi Ítéltábla
2.Kf.27.046/2012/5.

A Fővárosi Ítéltábla a Szűcs Ügyvédi Iroda által képviselt Bonitas Zrt. (Budapest) I.r., és a Forráss Nyrt. (Budapest) II.r. felpereseknek a dr. László Ildikó Katalin (1245 Budapest 5., Pf.: 1036.) ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, hivatkozási szám: Vj-124/2008.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. évi december hó 1. napján kelt 16.K.31.566/2011/3. számú ítélete ellen a felperesek részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket egyetemlegesen arra, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - 1.360.000 (azaz egymillióháromszázhatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67.§-ának (3) bekezdése és 70.§-ának (1) bekezdése alapján hivatalból indított eljárásában azt vizsgálta, hogy a T. Kft. (a továbbiakban: T. Kft.) üzletrészeinek megvásárlását biztosító összefonódást eredményező tranzakcióhoz a Tpv. 28.§-ának (1) bekezdésében előírtak szerint a felperesek elmulasztottak-e engedélyt kérni a Gazdasági Versenyhivaltól.

Az alperes vizsgálta az összefonódás résztvevőinek piaci helyzetét, a tranzakció megvalósulásának körülményeit, és az ennek eredményeként 2009. április 21. napján meghozott Vj-124/2008/16. számú határozatában megállapította, hogy a felperesek a T. Kft. tekintetében közös irányítónak minősülnek [Tpvt. 23.§ (1) bek. b) pont], és mivel a Tpvt. 24.§-ának (1) bekezdése szerinti feltételek teljesültek, ezért az összefonódáshoz kötelesek lettek volna engedélyt kérni. Ennek elmulasztásával jogsértést követtek el, amit megállapított [Tpvt. 77.§ (1) bek. d) pont], és a jogsértésért a Tpvt. 78. és 79.§-ának az alkalmazásával az I.r. felperest 17.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Súlyosító körülményként vette figyelembe a korábbi hasonló tárgyú jogsértéseket, míg enyhítő körülményként értékelte azt, hogy az I.r. felperesnek nem állt szándékában a tranzakció eltitkolása, mert azt megelőzően e tárgyban a Gazdasági Versenyhivataltól állásfoglalás kiadását kérte. Kiemelte, hogy az állásfoglalás kiadását követően felhívta a versenyfelügyeleti eljárásban az ügyfelek képviselő ügyvéd figyelmét, hogy az adott tájékoztatás a jövőbeni jogalkalmazói tevékenységére semmiféle befolyással nem bír. A perbeli összefonódásnak a II.r. felperes csak passzív résztvevője volt, ezért a bírság kiszabását vele szemben mellőzte. Az eljárási díj megfizetésére való kötelezés mellett a T. Kft-ben a közös irányításszerzéssel megvalósuló összefonódáshoz az engedélyt megadta.

A felperesek keresetükben elsődlegesen az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérték arra figyelemmel, hogy a perbeli esetben az 50%-os tulajdoni hányad megszerzése nem volt engedélyköteles tranzakció, míg a másodlagos kereseti kérelmük arra irányult, hogy amennyiben az engedélykérési kötelezettség szempontjából szükséges a perbeli tranzakció további vizsgálata, úgy az alperesi határozatot a bíróság helyezze hatályon kívül és kötelezze a versenyhatóságot új eljárásra. Harmadlagosan az eltúlzott összegű bírság mérséklését kérték. Az alperes által kiadott állásfoglalásokban rögzítettekre utalva állították, hogy a Gazdasági Versenyhivatal gyakorlata nem konzekvens. Az alperes tévesen értelmezi a közös irányítást, mert a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: Gt.) szavazati arányokra vonatkozó rendelkezéseit figyelmen kívül hagyta. A Tpvt. 23.§-ának (2) bekezdés a) pontjához fűzött Complex jogtár szerinti kommentár szövegét idézték kiemelve, hogy csak az 50% feletti szavazati jog jelent irányítást, ez áll a Gt. szabályozásával összhangban. Állították, hogy az I.r. felperes nem szerezte meg a szavazatok több mint 50%-át, és semmilyen, a tulajdoni hányadtól eltérő szavazati aránnyal nem rendelkezik, nincsenek a másik tagtól eltérő jogosítványai, illetve ezekre irányuló szerződés sem jött létre. Hangsúlyozták, hogy a Tpvt. 23.§-ának (1) bekezdés b) pontját a 23.§ (2) és (3) bekezdésében foglaltakkal együtt kell értelmezni. Bár nem vitatottan a Tpvt. 24.§-ában foglalt feltételek teljesültek - az itt rögzített értékhatárok átlépése megtörtént -, azonban ez csak abban az esetben vizsgálható, ha a Tpvt. 23.§-ának (1) és (2) bekezdéseiben foglalt feltételek megvalósulnak, ami a perbeli esetben nem történt meg. Az alperes a tényállás tisztázási és indokolási kötelezettségének a szükséges körben nem tett eleget, azt nem tárta fel és nem adott arra sem magyarázatot, hogy az I.r. felperesnek a társaságba való belépése milyen új érdekeket jelenített meg.

Az alperes a határozatában foglaltakat fenntartva a felperesi kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság - a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.737/2010/4. számú döntése folytán megismételt eljárásban meghozott - ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Leszögezte, hogy nem képezte a vizsgálat tárgyát, hogy a Tpv. 23.§-ának (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetek más tulajdoni hányadokkal is létrejöhetnek, mert a konkrét jogügylet kapcsán a Tpv. és nem a Gt. szabályait alkalmazva kellett elbírálni az alperesi határozat jogszerűségét. Indokolása szerint a perbeli esetben az objektív helyzeten alapuló közös irányítás tipikus esete a Tpv. 23.§-ának (1) bekezdés b) pontja szerint valósult meg, mert az I. és II.r. felperesek szavazati joga egyenlő arányban 50-50%-ban oszlik meg, és a Tender Kft. döntési fórumainak működési rendje az egyenlőséget nem bontotta meg egyik tulajdonos javára sem. A felperesek által nem vitatottan a Tpv. 24.§-ának (1) bekezdése szerinti feltételek teljesültek, ezért az összefonódáshoz az engedély szükséges, amit az alperes vizsgálata eredményeként megadott. Utalt arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal jogi irodája által kiadott állásfoglalások nem ellentétesek az alperesi határozatban kifejtettekkel, ezért a felperesek tévesen következtettek arra, hogy a perbeli tranzakcióval összefüggésben engedélykérési kötelezettségük nem áll fenn. Megállapította, hogy a Tpv. 28.§-ának (2) bekezdésébe ütköző törvénysértés miatt a Tpv. 78. és 79.§-ai alkalmazásával a bírság kiszabására jogszerűen került sor, e körben az alperesi mérlegelés okszerű volt.

A felperesek fellebbezésükben a kereseti kérelmeiknek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérték. A versenyfelügyeleti eljárásban, valamint korábban a peres eljárás során tett nyilatkozataik megisméltése mellett azt állították, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytelenül tárta fel, így az abból az alperesi határozat megalapozottságára vonatkozóan levont következtetései nem jogszerűek. Véleményük szerint az alperesi határozatban és az elsőfokú bíróság ítéletében is jogszabálysértő módon került az megállapításra, hogy a perbeli tranzakcióhoz szükséges volt az alperesi engedély beszerzése, illetve ennek elmulasztása miatt szankcióval sújtható jogsértést valósítottak meg.

Az alperes ellenkérelmében, alytalannak tartva a felperesi fellebbezésben kifejtetteket fenntartotta a határozatában kifejtett jogi álláspontját. Kiemelte, hogy a felperesek által a Kommentár egyedüli irányításra vonatkozó részeinek beidézése nem alkalmas a közös irányítással kapcsolatos határozati, és az azzal egyező elsőfokú bírósági okfejtés megkérdőjelezésére. Utalt arra, hogy a határozata 13. és 14. pontjaiban kifejtetteket a felperesek nem cáfolták, ugyanis az az álláspontjuk, hogy irányítást csak az 50% feletti szavazati jog biztosít, csak az egyedüli irányítási jogra igaz, azonban a jelen perben releváns közös irányításra nem értelmezhető. A felperesek továbbá nem indokolták a bírság mérséklésére irányuló kérelmüket sem.

A felperesek fellebbezése nem alapos.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdése szerint eljárva a felperesek fellebbezése és az alperesi ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelően, a bizonyítékok és peradatok egyenként és a maguk összességében való értékelésével, meggyőződése szerinti mérlegelésével a tényállást helyesen tárta fel, és

a rendelkezésre álló peradatokból levont jogi következtetései is helytállóak és okszerűek voltak. Döntésével és annak indokolásával a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett. A felperesek csak állították, hogy az elsőfokú bíróság téves döntést hozott, azonban az ítéleti megállapítások helyességét cáfoló érveket nem sorakoztattak fel; továbbá fellebbezésükben a versenyfelügyeleti eljárásban és a korábban kifejtetteken túl újat nem adtak elő.

Mindezek folytán a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a feltárt tényállás alapján, az összefonódást befolyásoló tényezőknek a helyes értékelésével, ítéletét a szükséges körben megindokolta; az alkalmazott jogszabályi előírások egybevetése eredményeként rögzítette, hogy az alperes helyesen állapította meg, hogy a T. Kft-ben közös irányítást eredményező összefonódáshoz engedélyt kellett kérni; ennek elmulasztása jogsértés, ami miatt a bíróság alkalmazása jogszerű. A bírságolás körében az alperesi mérlegelés okszerű volt.

Az alperes döntése 13-14. pontjában egyértelműen kifejtette a közös irányításra vonatkozó és az engedélykérési kötelezettség szempontjából relevanciával bíró jogi álláspontját, kiemelve, hogy a Tpv. 23.§-ának (2) bekezdés b) pontja szerinti közös irányítási jog nem alapulhat egy vállalkozás 50% feletti szavazati jogán, mert akkor az egyedüli irányító lenne, míg a perbeli esetben az objektív helyzeten alapuló közös irányítás tipikus esete valósult meg. Az AL-0459/2007/2. iktatószámú alperesi állásfoglalás a perbeli tranzakció összefonódásnak minősülését megerősítő tájékoztatást tartalmazott; ennek a határozat 10. pontjában kiemelt része egyértelműen ezt igazolja.

Az alperesi okfejtéssel egyetértve helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy Tpv. 23.§-ának (2) bekezdés b) pontja szempontjából annak van jelentősége, hogy a tulajdonosoknak milyen a viszonya a vállalkozás piaci magatartásának (üzleti döntéseinek) befolyásolásához. A közös irányítás lényegi eleme, hogy az irányító tulajdonosoknak az irányított vállalkozás piaci magatartását (üzletpolitikáját) meghatározó minden lényeges kérdésben egyezségekre kell jutniuk egymással. A jelen ügyben a T. Kft. közös irányítóinak körében bekövetkezett csere annak ellenére, hogy egyik felperes sem került többségi pozícióba, a T. Kft.-t érintően összefonódásnak minősül mivel együttesen gyakorolnak irányítást, amihez pedig a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kell kérni. Az új közös irányító belépése (akár bővülés, akár csere révén) olyan új érdeket jeleníthet meg (pl. az új közös irányító és az irányított vállalkozás közötti horizontális vagy vertikális kapcsolat esetén), amely alapvetően megváltoztathatja a közösen irányított vállalkozás piaci magatartását. Az alperes által is elismerten az I.r. felperesnek a társaságba történő belépése miatti érdek tényleges megvalósulásának nem az engedélykérési kötelezettség szempontjából van jelentősége, hanem az engedély megadásának vizsgálatakor. Ennek megfelelően az alperes az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálta, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Versenytanács elnökének az 1/2003. számú közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint. E körben vette figyelembe, hogy az I.r. felperesnek a Tender Kft.-be történő belépése

milyen új érdeket jelenít meg. Mérlegelte, hogy a kért engedély megadása miként hatna az összefonódás idején éppen fennálló helyzetre; az ennek eredményeként levont következtetéseit határozatának 33. és 34. pontjában rögzítette. Az engedélyt megadta, mert azt állapította meg, hogy a perbeli összefonódás nem hoz létre és nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozná a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon. A perbeli esetben az irányítási jogosítvány a felperesek között a T. Kft. felett megosztott, a döntési fórumokon való együttes fellépésüket biztosító egyenlő nagyságú szavazati jog fennállása esetén tehát mint a közös irányítás megvalósulásához, a versenyhivatali engedély szükséges. Az alperes határozata és az elsőfokú bíróság ítélete is a jogszabályi előírásokkal összhangban áll. A tényállás kellő mértékben tisztázott, a felperesek által vitatott kérdések értékelését az elsőfokú bíróság elvégezte, és a jogsértés miatt mérlegeléssel kiszabott bírság összege tekintetében is okszerű megállapításokat tett. Az összefonódást engedélyező rendelkezések céljának megfelelően a perbeli tranzakcióval érintett vállalkozások működését, és az engedély szükségessége és megadása szempontjából releváns tényezőket feltárta, elemezte és ütköztette a kereseti érvekkel. A felperesek nem tudták igazolni, hogy esetükben az engedélykérési kötelezettség alóli mentesülés feltételei fennállnak. A Tpv. 23. és 24.§-ainak értelmezése körében tett előadásaik a versenyhatóság és az elsőfokú bíróság részéről is kiemelt összefüggésekkel szemben nem támasztják alá, hogy csak az 50%-os határt meghaladó tulajdonlás esetén lenne a jelen jogügylet engedélyköteles. A felperesek a másodfokú eljárásban sem tártak fel a korábbi nyilatkozataikhoz képest olyan új érvet, amely jogi álláspontjuk megalapozottá tételéhez szükséges és elégséges lett volna, és egyáltalán nem jelölték meg, hogy az elsőfokú bíróságnak a bírság kiszabása körében kifejtett indokait miért nem tartják elfogadhatónak.

A sikertelenül fellebbező felperesek a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése és 82.§-ának (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit és viselni a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) alkalmazandó 39.§-ának (3) bekezdés c) pontja és 46.§-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illetéket, figyelemmel a Kúria 1/2012. KMPJE jogegységi határozatában írtakat is.

Budapest, 2012. évi május hó 09. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Bacsa Andrea sk. előadó bíró, dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bíró